СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 278. Джерзі Ситі, Н. Дж., вівторок, 2-го грудня 1941. No. 278. Jersey City, N. J., Tuesday, December 2, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

АЛІЯНТИ ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО ВІЙНИ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ

ВАШИНГТОН. — Злучені Держави Америки, Велика Британія, Китай та Голяндська Індія є „вповні приготовані на всяку евентуальність, „якщо Японія відкине американські продозиції в справі загального замирення на Тихому океані. Така є урядова заява. А хоч у ній нічого більше не кажеться, проте сподіються, що представники вичислених держав приготовлять спільний фронт проти можливої нової агресії з боку Японії. А що це можливе, видно з войовничої промови, яку виголосив японський премієр Тойо. Британський амбасадор Галифекс та д-р Лудон, представник Голяндії, відвідали секретаря стейту Года. Здогадуються, що ціллю їх візити було далеко-східне положення.

ПРЕЗИДЕНТ ВЕРТАЄ ДО ВАШИНҐТОНУ

ВОРМ СПРІНҐС (Джорджія). — Президент Рузвелт поспішно перервав відпочинок і нагло відїхав до Вашинґтону, щоб особисто брати участь у вирішенні того остаточного становища, яке забере Америка відносно Японії. Перед кількома днями президент згадав, що американські вояки й моряки можуть незабаром воювати. Тепер побоюються, що ці слова були висказані в переконанні, що з Японією таки не буде можна прийти до порозуміння й що Америка буде змушена воювати.

АРГЕНТИНА СТВЕРДЖУЄ СВОЄ СТАНОВИЩЕ НЕВТРАЛЬНОСТИ

БУЕНОС АЙРЕС (Аргентина). — Заступник президента Аргентини Рамон Кастільо заявив, що аргентинський уряд не дасть на себе вплинути жадній політичній групі та задержить далі своє становище невтральности. Недавно уряд заборонив масові паради, пляновані по цілому краю про-аліянтською організацією т. зв. „Аргентинська акція", заявляючи, що згадана організація, викликуючи до ворожих виступів проти тоталітарних держав, дискредитує невтральність Аргентини як невоюючої держави. Заборону уряду особливо гаряче піддержав часопис „Памперо", якому приписують про-тоталітарні симпатії.

БУДУТЬ ПОМАГАТИ НОРВЕҐІЇ

НЮ ЙОРК. — Заходами визначних американців зорганізовано комітет п. з. „Приятелі Норвеґії, Інк.", якого завданням є нести поміч норвезькому народови у боротьбі з німецькими наїзниками. Головою комітету є пані Борден Гариман, б. американська представниця в Осльо.

ПОЛУДНЕВА АМЕРИКА СПІВПРАЦЮЄ З ПІВНІЧНОЮ

ВАШИНГТОН. — Нелсон А. Ракефелер, координатор між-американських справ, заявив, що краї Латинської Америки вповні співпрацюють зо Злученими Державами Америки. Понад 100 кораблів тоталітарних держав були сконфісковані останньо державами Полудневої Америки, говорив він. Крім того, ці держави посилають Злученим Державам потрібний до воєнної індустрії метаь, як і перебрали летунські лінії, що колись були власністю німецьких фірм. А це помагає Америці, говорив Ракефелер.

АРМІЯ МОЖЕ ВОЮВАТИ, КАЖЕ МекНЕЙР

МОНРУ (Норт Каролайна). — Ген. Леслі МекНейр, шеф штабу головної кватири армії, заявив, що якщо американська армія дісталаб належне технічне випосадження, то вона булаб вповні приготована до модерної війни. Реасумуючи висліди літних маневрів, можна сміло ствердити готовість армії до ведення війни, казав він. Вправді, говорив він, жертви у війні з таким противником як німці, булиб дуже великі. Не зважаючи на великий поступ армії у вишколі та узброєнні, штаб мусить ще більш удосконалювати її, кінчив ґенерал.

АМЕРИКАНСЬКІ ЛІТАКИ Й ЛЕТУНИ СТЕРЕЖУТЬ БУРМАНСЬКИЙ ШЛЯХ

МАНІЛЯ (Филипини). — Повідомляють, що американські летуни на американських літаках будуть обороняти відомий бурманський шлях, по якому доставляють американці достави китайському націоналістичному урядови. Американці літати будуть під прапорами китайського чунгінського уряду. Досі більш як 100 американських летунів вже служить в рядах китайської націоналістичної армії.

ЯПОНЦІ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ, НАЧЕБТО ЇМ КАЗАЛИ ОПУСКАТИ АМЕРИКУ

НЮ ЙОРК. —Японський консулят випустив заяву, в якій заперечив начебто японський уряд приказав японським горожанам, що перебувають в Злучених Державах, виїжджати до Японії. В заяві сказано, що ті японці, що покидають Ню Йорк та інші американські міста, це торговлі, яких поле ділання скупчилося в наслідок заморожения японських капіталів американським урядом.

16 ТИСЯЧ АМЕРИКАНСЬКИХ ДОБРОВОЛЬЦІВ В КАНАДІЙСЬКІЙ АРМІЇ

НЮ ЙОРК. — „Ню Йорк Геральд Трібюн" з 1. грудня ц. р. доносить, що понад 16,000 молодих американців служить тепер в ріжних частинах канадійської армії. Всі вони зголосилися туди добровільно. Стейт Ню Йорк і Каліфорнія мають найбільше заступників в канадійській армії. Найбільше число американців служить в Канадійській Королівській Повітряній Фльоті.

НІМЦІ ПРИГОТОВЛЯЛИСЬ ДО ЗАХОПЛЕННЯ ГОЛЯНДСЬКОЇ ҐВІЯНИ, ТВЕРДЯТЬ АМЕРИКАНЦІ

Департамент війни у Вашингтоні розкрив, що німці плянували загарбання Голяндської Ґвіяни та встановлення там свого уряду. Це було, як здогадуються, причиною, чому американський уряд рішився післати свої війська минулого тижня, хоч як офіційну причину такого рішення подано охорону копалень алюмінія. В згаданій заяві не подається докладних подробиць про цей німецький заговір в Ґвіяні, а тільки кажеться, що провідник заговору Ердман є вже в концентраційному таборі. Рішення німецького уряду щодо переміни Голяндської Ґвіяни на німецьку кольонію, наступило, згадує департамент війни, тоді, коли Голяндія опинилась під окупацією німецьких військ, цебто в травні 1940. р. Та до перевороту не дійшло. Німецький корабель „Госляр" затопили самі німці недалеко від столиці Ґвіяни, Парамарібо. Штаб американської армії що тепер заняв Ґвіяну, примістився в будинку, що колись був центром німецької нацистичної організації.

МОНСІНЬОР ШІН ПРО „РЕЛІҐІЙНІСТЬ" СТАЛІНА

О. д-р Фултон Шін, відомий католицький діяч та професор фільософії в Католицькому Університеті у Вашингтоні, відомий з того, що критикував президента Рузвелта в справі його заяви щодо реліґійного положення в СССР, сказав в церкві св. Тайн на Бродвею, в Ню Йорку, що американці не вірять, начебто Сталін привернувся до реліґії тому лише, що в присутності „наївних американських журналістів" сказав „Хай Бог благословить президента". Теперішня війна, говорив монсіньор Шін, не представляє боротьби добра зо злом. Себто, казав о. Шін, не можна сказати, що по одній стороні є абсолютне добро, а по другій абсолютне зло, бо нема жадної ріжниці між фашизмом і комунізмом. Сталін підписав пакт з Ґітлером з власної волі, а тепер він підписав договір з Америкою тому, що Гітлер змусив його до цього. На думку о. Шіна „Америка пішла в союз з такою державою, що більш ніж яка інша в світі причинилася до здушення реліґійної свободи".

УСПІХИ БРИТІЙЦІВ У ЛІБІЇ

Хоч боротьба повзів біля Режега, в Лібії, далі продовжується, то вже тепер британські кола говорять, що за останніх пару днів вони осягнули немалу перевагу над ворогом. Першусього, одна британська частина прорвалась далеко на заді військ держав „осі" і дісталась аж до заливу Сідра, нижче головного міста і твердині Бенгазі. В той спосіб та частина цілковито перетяла найголовнішу італійську лінію постачання, що веде з Тріполісу. Коли італійсько-німецькі війська не відзискають втраченого шляху, то на тім сильно потерпить їх оборона і це може довести до втрати їх цілої армії в Лібії. Друга британська частина, що здобула вже в глибині Лібії оазу Джільо, посилилась там новими запасами і звідтам розпочала своє дальше ділання. В околиці Режега далі шаліє війна повзів. Британці поширили на десять миль той вузький коритар, через який вони знайшли контакт з британськими військами в Тобруці. В деяких місцях німецькі повзи повели розпучливі протинаступи. Ті протинаступи дотепер всі відбито. Британці переконані, що опір німців цілком взяне.

ІТАЛІЙСЬКІ ЗВІДОМЛЕННЯ МЕНШЕ ОПТИМІСТИЧНІ

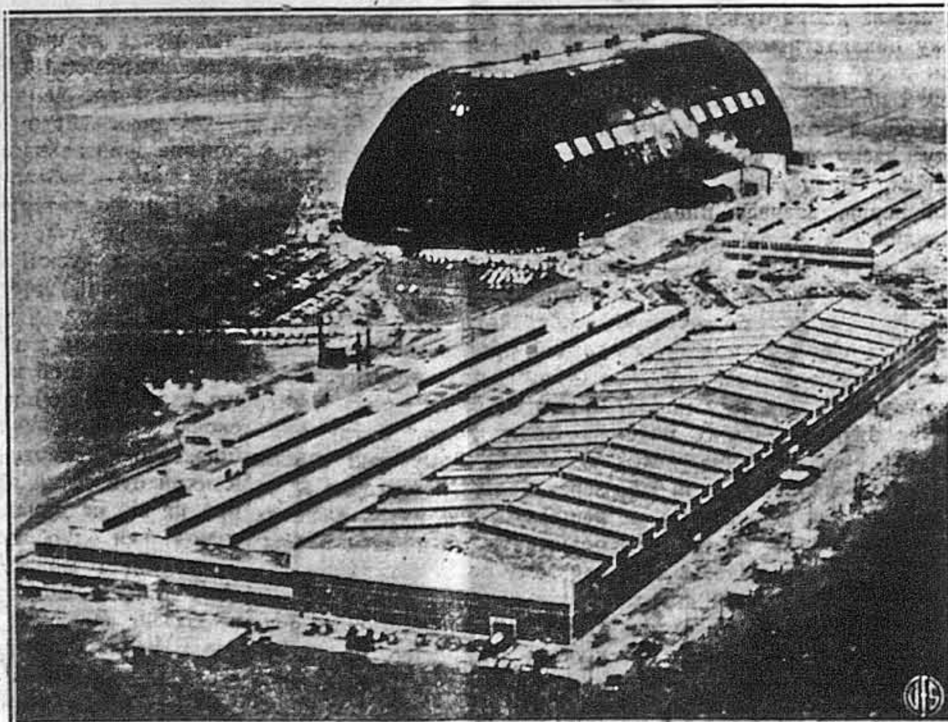
Італійські звідомлення, які дотепер були подавані в дуже рожевих для італійців красках, тепер появились в більше зрівноваженім тоні. Вони признають, що в деяких місцях британці поробили певні успіхи, та кажуть, що „ми дурилиб самі себе, якби не признавали, що для Лібії існує небезпека".

СОВЄТСЬКА ОФЕНЗИВА БІЛЯ РОСТОВА—РОСТОВ ЗАНЯТИЙ

Совєтські війська під командою маршала Тимошенка розпочали велику офензиву проти німців, в околицях Ростова. Ростов відібрано назад з величезними для німців втратами. Також прочищено дорогу до Таганрогу. Деякі коло говорять, що Таганрог вже також занятий. Німці втікають у переполоху, говорять совєтські звідомлення. Ростов цілком знищений. Німці виконали погрозу і 40 відсотків будинків обернули в руїни.

НІМЦІ ПРИЗНАЮТЬ УСТУПЛЕННЯ З РОСТОВА

Німецькі звідомлення говорять, що їхні війська дійсно опустили Ростов, але зробили це не під натиском совєтських військ, тільки тому, щоб тяжко покарати місцеве населення, яке стріляє ззаду на німецьких вояків. Німці також признають, що в околицях Ростова ведуться жахливі бої, в яких Совети поносять неймовірні втрати. Таких втрат Совети ще не зазнали ні в одній іншій битві, говорять німці.

МАЙЖЕ ГОТОВА.—Величезна фабрика літаків підприємства „Ґудір Корпорейшен" у Акроні, в стейті Огайо, вже близька до викінчення. На першому пляні фабрика до складання літаків. Далі на задньому пляні нова фабрика до будови складових частин літаків. Наконець, великий ґанґар для літаків це найбільший ґанґар цього роду в світі; до того він не має в середині ніяких підпор.

ЯПОНІЯ ВІДКИНУЛА АМЕРИКАНСЬКІ ПРОПОЗИЦІЇ

ТОКІЮ. — Японський міністер закордонних справ Того, в офіційній заяві ствердив, що Японія відкидає американські пропозиції замирення на Далекому Сході. Ці пропозиції Того назвав фантастичними і такими, що не дозволяють краям Далекого Сходу прийти між собою до порозуміння і порядку. Він далі говорив, що Америка не розуміє азійських країв і їх інтересів і тому висуває ті фантастичні домагання. Внаслідок того непорозуміння, говорив Того, панує велика загроза, що Далекий Схід зануриться в потоках крови. Він закликав три краї, Японію, Китай і Манчуко, щоб вони якслід зєдинились і привернули Азії лад, якому загрожують посторонні сили. Попередного дня японський премієр Тойо, мав заявити, що завданням названих трьох країв є викинути Британію і Злучені Держави з Азії і увільнити ті краї від европейської експльоатації. В тім дусі загально пишуть японські ґазети. Та, не звертаючи уваги на ті погрози, японський уряд не бажає зривати своїх переговорів з Америкою. Він задумує ті переговори продовжати, але водночас ними цілком не обмежувати волі своїх мілітарних ділань, а далі посуватись на схід. В японських мілітарних колах отверто говорять, що найближчим японським завданням буде перервати бурманський шлях, а також захопити Тайлянд і Голяндську Індію.

ЗУСТРІЧА ПЕТЕНА З ҐІТЛЕРОМ.

ВІШІ. — Маршал Петен вибрався з Віші в неозначене місце, десь в околицях Орлеану, щоб побачитись з Ґітлером. В дипльоматичних колах вже віддавна говорили, що таке побачення наступить. Але час того побачення мав бути щойно тоді, коли Франція буде вповні рішена кооперувати з Німеччиною політично, економічно і мілітарно. Тепер цей час наступив і Петен вибрався на переговори з Ґітлером, кажуть французькі політичні кола. Замітне те, що те побачення відбудеться без участи Муссоліні, який вже тепер тому поновив був свої домагання до Франції, що він хоче Ніци, Корсики і Тунісу.

СОВЕТИ ПРО РОЗСТРІЛИ НІМЦІВ В КИЄВІ.

ЛОНДОН. — Московське радіо передало на хвилях етеру вістку, поміщену передтим в органі совєтської армії „Красная Звезда", що німецька влада розстріляла в Києві 52,000 росіян і українців, які „демонстрували льояльність супроти Совєтів".

НЕВІДОМА ДОЛЯ РОСТОВА.

БЕРЛІН. — Німецькі ґазети не пишуть далі нічого про долю Ростова, над Доном. Попередного дня вони помістили були рішення німецької армії, яка заявила, що середину міста вона евакуує тому, щоб тяжко покарати мешканців за те, що вони не підчиняються міжнародним правам і ззаду стріляють на німецьке військо. Німці виразно говорили, що думають те місто цілковито збомбардувати і спалити.

ДОЛЯ АМЕРИКАНЦІВ, ВЗЯТИХ В ІТАЛІЙСЬКИЙ ПОЛОН.

РИМ. — Італійські ґазети пишуть, що дуже можливо, що американські два кореспонденти, Гарольд Дені і Годфрі Ендерсон, а також два американські військові обсерватори, яких на лібійськім фронті італійські війська взяли разом з британськими вояками в полон, не будуть випущені на волю, а залишаться далі в полоні. Американські військові обсерватори, говорять італійські ґазети, випробовували на фронті американські повзи, а тому фактично були заняті воєнним ділом звернениим проти Італії.

ЦІЛЬ БРИТАНІЇ І АМЕРИКИ — 30,000 ПОВЗІВ.

ЛОНДОН. — Британський міністер Бівербрук виголосив промову, в якій заявив, що ціллю Британії і Америки є виробити в році, що починається 1. липня 1942, 30,000 повзів. В тім році два згадані краї повинні випродукувати стільки, скільки виносить теперішній стан німецької повзної сили. За обрахуванням Бівербрука Німеччина нині має 30,000 повзів. Безперечно, Німеччина за той час буде далі продукувати повзи, але можливість продукувати в однім році стільки скільки Німеччина напродукувала впродовж довгих років, випередить німецьку воєнну продукцію. Повзи, говорив Бівербрук, є найголовнішою зброєю. Разом з літаками вони рішать війну.

СХОПЛЕННЯ НІМЕЦЬКОГО ҐЕНЕРАЛА НА ЛІБІЙКІМ ФРОНТІ

КАЇРО. — Британські війська взяли в полон на лібійськім фронті першого німецького ґенерала, фон Равенстайна. Він опісля розказував як це сталось. Він хотів розпочинати наступ на британські сили. Але, щоб якслід ознакомитись з тереном, він виїхав в панцернім авті на сам фронт. Нагло він знайшовся в обличчі британських протиповзових гармат. Одна гармата зранила тяжко його шофера. Ґенерал пробував усунути шофера і сам взяти за кермо. Але заки він це виконав, він вже був обскочений британцями. Не залишалось нішо інше, тільки піддатись.

ПОГАНСТВО В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН. — В Німеччині розходиться сотками тисяч одна книжка, яка отверто говорить, що Німеччина буде першим краєм на світі, що зірве з християнством. Будуча німецька реліґія, говориться в тій книжці, безперечно, залишить людям волю віри. Але та віра буде випливати з нутра німецького народа, а не з Єрусалиму, чи Риму.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY. N. J.

ЯПОНСЬКА КРІЗА

Факт, що президент Рузвелт чимскорше перервав свій відпочинок і поспішився до Вашинґтону, є доказом, що туди його кличе пильна справа. Ніхто не сумнівається, що кличе його критичний стан Далекого Сходу. Багато журналістів з цього факту навіть робить висновок, що на Тихому океані війна так гейби певна.

Хоча власне Злучені Держави найбільше причинилися до розбудження Японії зо середньовічного сну, хоча властиво Америка штовхнула Японію на дорогу модерного економічного й політичного розвою, та вже від яких трицять літ в Америці багато політиків передбачувало можливість, ба навіть неминучість, японсько-американського конфлікту. Говорили про неминучість його такі чуткі обсерватори розвою міжнародних відносин, як покійний президент Теодор Рузвелт, за котрого президентури власне Японія пішла з експанзивною війною проти Росії на Сибір. Неминучість цього конфлікту стала ще явніша, коли Японія, здержана в своїй експанзії на мало залюднений Сибір, почала експанзію проти перелюдненого Китаю. Тоді всякому стало вже ясно, що Японія не стільки шукає вільної території для поселення свого завеликого населення, скільки панування над чужим населенням та його економічного й політичного поневолення.

Перебіг другої світової війни розкрив перед Японією можливости дальшої експанзії в іншому напрямку. Зо захопленням Голяндії Німеччиною станули просто без оборони широкі кольонії Голяндії в східній Азії. З прігрою Франції сталося те саме з французькими кольоніями. Можна навіть догадуватися, що Японія десь дуже жалує, що вона встрягла в війну з Китаєм, коли тут під боком відкрилися такі великі імперіялістичні можливости.

Ці власне можливости тепер використовує Німеччина, щоб втягнути Японію чимскорше в війну. Та відносини на Далекому Сході власне складаютьса так, що Америка не може дивитися спокійно, зо заложеними руками, як Японія забирає чужі краї. Азійська справа звязана тісно з европейською й американською справою. Японія й Німеччина це є головні основи так званого анти-комінтерського пакту. Все, що зробить Японія на Далекому Сході, буде поміччю для Гітлера, а ударом по його ворогах. Ні Англія ні Америка не можуть дивитися спокійно, як Японія забирає чужі краї в Азії, як не можуть вони дивитися спокійно, як це робить Гітлер в Европі.

Власне Гітлер мусів поробити тепер специяльно великі обіцянки Японії, коли Японія почала нагло гороїжитися, побренькувати шаблею й погрожувати Америці. Зо стану його кампанії під Москвою, під Ростовом і Тобруком виразно видно, що для нього стало просто конечним втягнути Японію в війну, і то втягнути її якраз тепер. Ось чому президент не бачить можливости полагоджувати справ телефонічними розмовами та бачить потребу своєї особистої приявности в столиці. Ситуація видно критична.

Тільки „Невинні Антифашисти"...

(Надіслане з Канади).

Як відомо, літам 1940 року канадійський уряд позамикав у таборах для інтернованих провідників канадійських комуністів, між ними теж і споре число комуністів українського походження. Позамикано їх, як проголошено, за підривну діяльність і за перешкоди, які вони робили державі в справі военної допомоги Британії. Тоді ще Гітлер і Сталін не воювали зо собою, але жили у щирій дружбі і старалися помагати один одному. Тому не дивота, що канадійські комуністи розкидали тоді під порогами домів канадійських горожан манifести політичного бюра центрального комітету комуністичної партії Канади, в яких осуджувано війну. Коли Канада мобілізувала всі свої сили до війни, комуністи старалися бунтувати населення проти війни, називаючи її імперіялістичною і заохочували населення до державного перевороту і заведення силою комуністичного ладу. Ось це є те, як кажеться, за що уряд позамикав комуністичних провідників до таборів інтернованих, а майно комуністичної партії сконфіскував.

При тій нагоді українці, що дали звестилися комуністичним аґітаторам і складали на їхні руки гроші на Турф Доми, втратили ціле своє майно, що доходило до пів міліна доларів. І втратили це майноназавжди, бо канадійський уряд сконфіскованого майна не зверне, хоч Совєтська Росія, тепер, по нападі Гітлера на неї, зачисляється вже до аліянтів. А звернути цього майна навіть і не може, бо цілком леґально попродав його вже третім особам. Знають про це теж і комуністи, що то тепер приняли цілком невинну назву „антифашистів". Та це ще не означає, що вони водночас в душі не є і надалі комуністами. Тепер вони розпочали завзяту акцію за те, щоб добитись звільнення своїх інтернованих провідників, щоб наново розпочати при їхній помочі і проводі ту саму комуністичну роботу, яку вели в Канаді передше. І так Делеґація Державної Ради Демократичних Прав (Нешенал Кавнсил фор Демократик Райтс) зложила 12. листопада домагання на руки федерального департаменту справедливости, щоб цей департамент видав розпорядок, звільняючий з інтернування 98 інтернованих антифашистів. Неабияка больше вицька хитрість! І попросту нахаблива насмішка з уряду! Тих 98 чи більше „антифашистів" інтернував уряд як завзятих і явних комуністів, а Делеґація Державної Ради Демократичних Прав удає, що не знає, за що їх інтерновано. І користаючи з того, що Британія й її домінії ведуть війну з націстично - фашистівськими державами, одним почерком пера перемінює комуністів на „невинних антифашистів" та домагається їхнього звільнення.

Водночас у домаганню вичислені є між іншими і ті комуністичні провідники, що є українського походження, а котрих назвища не були досі відомі ширшому українському загалови. Делеґація домагається звільнення: Джана Навіза (що між українцями відомий був як Іван Навізівський). Був він начальним управителем комуністично-української преси у Виннипеґу. Дальше домагаються звільнення: М. Шатульського, П. Лисеця, Дж. Стефаницького і М. Савяка, що були редакторами „Народної Газети" і „Фармерського Життя", виразно комуністичних часописів у Виннипеґу, та редакційних помічників, орґанізаторів і аґітаторів комуністичної партії: А. Білецького і Т. Білецького, Д. Мойсюка, Джана Бойчука, М. Костинюка, П. Прокопа, Н. Бідульку, Н. Кречмаровського, А. Войтишина, Дж. Процака, А. Байлюка, М. Біньовського і А. Петраша. Усі вони — це комуністична еліта. Це комуністична сметанка, відома кожному канадійському українцеви, яка ганьбила, висмівала і зневажала по вічах і часописах усіх свідомих українців у Канаді, що не хотіли стояти в комуністичних рядах, називаючи їх „жовтоблакитниками". Деякі з них лазили з чолобиттями до польського конзуля, як Лисець і Прокоп. Вкінці попали туди, куди вони старались своїми доносами запроторити щирих українців-некомуністів. Таких то „невинних антифашистів" (уже навіть не антинацістів!) хоче звільнити з інтернування ця „славна" Делеґація Державної Ради Демократичних Прав!

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Причини Алькоголізму

В готелі Комодор в Ню Йорку відбулись недавно наради вчених у справах алькоголізму. Статистика ствердила що внаслідок нещасливих випадків в Америці фабрики тратять 13 разів більше годин праці ніж внаслідок страйків. Зновуж більшість нещасливих випадків повстає внаслідок алькогольного запаморочення. Тому вчені взялись за простудіювання цеї справи і на згаданих нарадах стверджували причини алькоголізму та подавали заради, як цьому запобігти.

Є три головні причини, чому люди запиваються: 1) роблять це з нудьги, 2) з надмірного омучення, 3) шукають у запиттю втечі від сірої, прикрої буденщини. Зрозуміло, що деякі люди пють не лише з одної, але з двох, або й трьох названих причин.

Перша і остання причина мають виключно психольоґічний підклад. Як чоловік нудьгує, не бачить нічого цікавого довкола себе, що прикувалоб його увагу й викликало приємне оживлене почуття в його нервовій системі, він шукає за штучним побудженням і пє алькоголь. Це ще не значить, що він пє той алькоголь тому, бо почуває смак в устах, на язиці. Може бути зовсім навпаки, він почуває великий несмак на язиці і може навіть зовсім щиро викривляє уста від несмаку, спричиненого алькоголем. Проте пє той алькоголь, бо хоче ним затроїти цілий орґанізм і тим затроєнням викликати в нервах приємне почуття, нервове побудження.

Цей стан дуже тісно звязаний з другим психічним станом, а саме, коли людина має журбу, багато клопотів, з якими вона щодня, впродовж довгих місяців і років мусить безнастанно боротись. Безвиглядність цеї боротьби викликає в людині прикрі настрої. Вона зачинає ненавидіти все, що діється довкруги. Бо в окруженні вона не може знайти нічого, що її ущасливлювалоб. Щоб викликати в своїй нервній системі почуття щастя, вона запивається алькоголем та в своїй уяві творить собі інший, цікавіший світ.

Тут треба зазначити, що цей „ескапізм", себто втеча від реального життя, відбувається нераз при помочи інших засобів, як ось наркотиків. Опіюм, морфіна, це також середники ескапізму і то далеко сильніші і при тім далеко небезпечніші. Середником ескапізму є також надмірне ходження до кін, чи на інші вистави, які дозволяють даним людям переноситись уявою в легкий, приємний, не напружений світ і в нім знаходити хвилини насолоди.

Важною причиною алькоголізму є також надмірне перемучення. Внаслідок фізичного вичерпання людина не має в собі ніяких резерв енерґії. Щоб ту енерґію штучно роздобути, вона вливає в себе алькоголь, який цю енерґію штучно витворює.

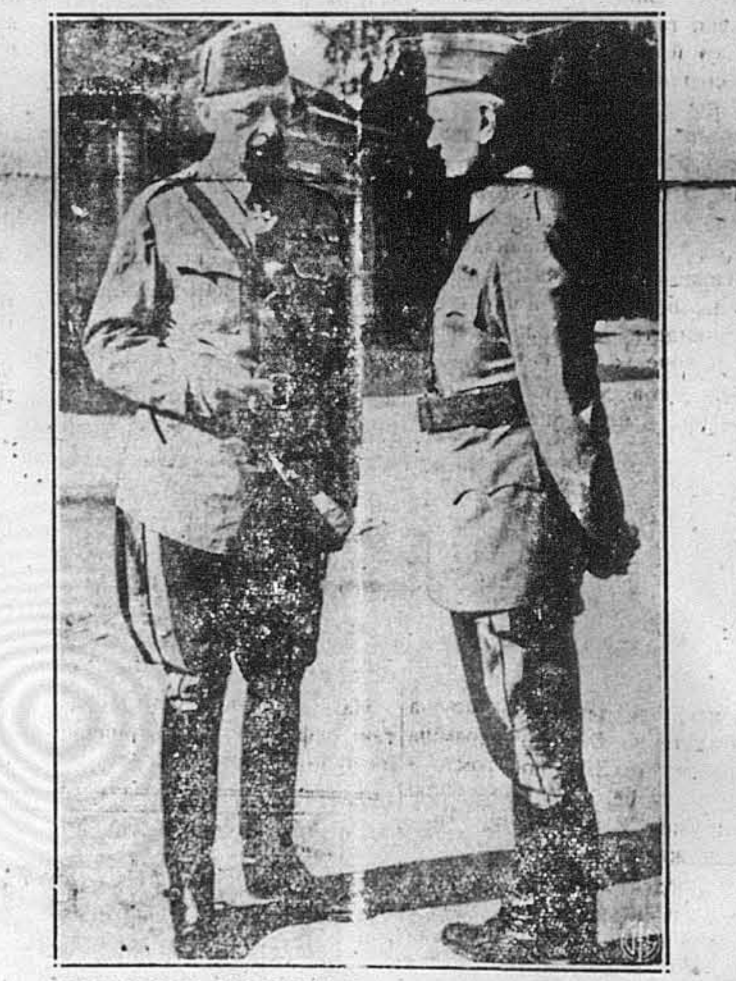
Зрозуміло, що є й інші випадки алькоголізму, а саме любов до самого алькоголю. Людське тіло, просякле наскрізь алькоголем, згодом так привикне до цеї отруї, що вічно домагається нових давок. Та це вже наслідки тих трьох причин, які наведено на початку.

Щоб лікуватись з алькоголізму треба усувати ці три причини. Треба шукати іншої радости в житті, а не алькогольної; треба не перетомлюватись занадто; треба боротись з щоденними клопотами, не попадаючи в розпуку й шукати приємности з дійсного життя, хоч воно уявляє собою вічну боротьбу.

Здається, що люди поповнюють найголовнішу помилку тоді, коли думають, що життева радість, щастя, має спадати на них неначе якась манна, дощ, чи сонішне світло, без їх виразних зусиль те щастя здобути. Чоловік встане рано, сумлінно виконує те, що треба вдома виконати, іде до праці і там сумлінно виконує свої обовязки. По шабльону він одягається, причепурює себе й по шабльону відноситься до інших членів своєї родини. Виконавши ретельно всі свої родинні й економічні функції він пасивно жде на щастя, на приємне почуття радости. Жде, жде і не може діждатись. Бо найчастіше інші люди, що живуть довкола нього, теж і собі живуть шабльоново й також ждуть на щастя немов на манну з неба.

А радість треба плянувати. Треба полювати на неї, як на сполохану птицю. Є тисячі способів, як це осягати. Та, здається, основною засадою здобування радости є це, щоб спонукувати себе до того, аби іншим людям, зокрема нашим найближчим, робити приємні речі. За нашу спробу вони будуть віддячуватись своєю спробою. І хоч може вони і ми нераз схибимо в наших спробах, проте вже сама наша і їхня добра воля скріпить нашу радість і щастя життя. А дальші зусилля в тім напрямку цілком певно дадуть добрі висліди.

З черги таке поступовання усуне іншу причину, що теж штовхає нас до алькоолю, а саме втечу від дійсного життя, до уроєного. В товаристві прихильних людей життеві трудноці видаються далеко лекшими, ніж колиб їх чоловік мав поборювати сам. Справді німецький письменник Шілер сказав, що „сильна людина є найсильнішою тоді, коли є сама", але це відноситься до виїмково сильних людей. Звичайна, пересічна людина, таки потребує симпатії і моральної піддержки від інших.

НАЧАЛЬНИК ФІНСЬКОЇ АРМІЇ. На ліво барон Карль Ґустав Манергайм, начальник фінської армії, на право ґенерал Валден. Стріча відбулася десь на російському фронті.

НА СЕЛІ

Повість

(4) М. ШКОЛИЧЕНКА

А Мисак тимчасом складав потроху гроші тай складав. Чим більше проходило часу, тим дужче радувалось його серце, бо його плян, його ідеал наближався і подавав надії на можливе здійснення. І справді як раз через десять років Максим Мисак попросив свого начальства увільнити його на 28 днів у відпуск, а отримавши дозвіл зараз же виїхав із Києва. Куди поїхав і в якій справі — ніхто тим не цікавився і не звертав жадної уваги, як то звичайно водиться між дрібними чиновниками, а Мисак тимчасом їхав уже по заранї виробленій подорожі — здійснити свій ідеал, розшукувати клапоть землі. Плян цей вироблявся у нього довгими роками, стоячи завжді на тому, що він одинокий, самотній на ввесь світ. Підстава ця в очах його була дуже важна. Він знав, що в біді, нужді чи якому іншому горю ніхто не поможе йому, бо у його не тільки рідні або родичів, а навіть земляків не було. Хто він, звідкіля він? Для його всі на світі були чужі! Всі чужі! А життя з чужої ласки та ще при лихих обставинах — це було для Мисака гірше смерти. Досить було й того, що з ласки забрали його з снігу, з ласки вагалися, чи віддати на опіку поліції, чи взяти собі, з ласки нарешті взяли і ласкаво покинули. Такої надзвичайної ласки з його досить! Він дякує і буде дякувати свою „маму" до кінця віку, вона була йому як рідна мати. Вся його душа пестить її величній, дорогий образ, — вона для його найкраща, найрідніша і найцінніша людина на цілому світі, але не добре булоб з його боку покладатись на таку чиюсь ласку і на старість. Отжеж і покійна мама жила сама собі, а тимчасом на людську ласку не покладалась, робила, працювала, побила свої нерви, завчасу пішла в могилу, а з чужої ласки не жила, та не тільки не жила, а ще й з ним поділилася своєю ласкою, своїми достатками. Марив і Мисак поділитися своєю ласкою з ким небудь, та тільки не ставало сміливости зробити це. Страх матеріяльної нужди спиняв, захоложував думки його про подружнє життя. Одружитись не маючи засобів — то на його думку булаб не ласка, а еґоїзм, низький, мізерний еґоїзм. Узяти собі жінку, діждатись сімї тай кинути їх згодом без жадного забезпечення на божу волю, — о ні, цього він ніколи зробити не може. А все таки йому бажалося поділитись своєю ласкою з ким небудь. Йому нераз спадала думка про свою дійсну, рідну матір, нераз хотілося розшукати її, забрати до себе, заспокоїти, запомогти, бож певно не з доброго життя, не з розкоші і не через один тільки жіночий сором кинула вона його зимою посеред дороги? Зробити це з розкошів вона не могла, а колиб зробила це з сорому, то кинулаб його того самого дня, коли народився на світ, не тоді, коли йому було пять місяців. Значить, цілих пять місяців носила його мати біля своїх грудей, проливала може сльози над ним, поки нарешті замкнула своє серце і кинула його на божу волю. Сотні разів приходили йому такі думки, нераз боліло його серце за ту нещасну рідну матір, алеж як розшукати, як пізнати її? Назад тому років чотири він так багато думав про це і так настроїв себе на можливість розшукати матір, що брав відпуск і навмисне їздив у Полтаву, але проживши там цілий тиждень повернувся назад ні з чим, хіба тільки з більше розворушеними нервами, бо розшукування матері та життя в тому самому місті, де на одній вулиці найшли його, не могло не впливати на його нерви, на його чуле серце.

Чого, чого тільки не передумав Мисак до цього часу про свою самотність! Та чим більше думав про це, тим міцніше закріплялась його думка про конечне здійснення виробленого пляну — забезпечити себе на старість матеріяльно так, щоб можна було дожити до кінця не з чужої ласки, а з власної праці, щоб поховали його не громадським і не казенним коштом, а на його власні достатки, щоб ні єдина душа не казала, що він обтяжив її своєю старістю, своєю хоробою, своєю смертю. Чи еґоїстичний був такий плян, чи ні, про це він не думав ніколи, а знав тільки одно, що так зробити слід і можна зробити, коли тільки людина справді не бажає заважити кому небудь своєю старістю, кінцем свого одинокого віку.

Мисак добре знав, що без грошей цього зробити не можна, знав також, що і самі гроші з неба не сиплються, а треба працювати, збирати їх і берегти. І він працював, збирав і беріг. Десять років нудної канцелярської праці до виробленого вже загального пляну будучого життя додали ще й деякі детайлі. Висижування за писарським столом в прокуреному, важкому канцелярському повітрі, вуличне київське повітря, густо напоєне камяним пилом, поганенькі дешеві кватири, поганенька реставраційна страва — все отсе вкупі вказувало ще й на те, що відпочинок на старість повинен бути забезпечений не самими тільки грішми, а по справедливости і тим, щоб старість, добута таким шляхом життя, забезпечена була і добрим повітрям і не сирою кватирою і не якоюсь фальсифікованою стравою. Старість така заслугує на поліпшення всього, навіть і на ті художні обставини, які безкорисно дає людині щедра природа. Взявши все отсе на увагу, Мисак детайльно розбирав свій плян і тепер їхав з готовим уже проєктом. Сидячи в ваґоні він уявляв собі невеличкий, але ґустий, зелений сад, недалеко від саду блищала чиста, прозора річка, а в самому саду за щаблястою огорожею білів невеликий, але чепурний, веселий будиночок. Навкруги білого будинку зеленіла мягка, мов шовкова, трава, росли квітки, пишалися кущі калини, бузку, а там далі зеленіли вишні, кучеряві яблуні, груші, довгими стальками простягались кущі порічок, а поміж ними слались доріжки, гладенькі, рівні, неначе розгорнені довгі сувої полотна. Одна з таких доріжок вела поза межі саду і пускалась повільним сугорбом до річки, а друга пересікала її і вела до ґанку, що ввесь аж ніби потонув у зеленому пової дикого винограду.

(Дальше буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

ДВІ КУЛЬТУРИ

Нюйорський артист-рисівник Гарі Вики оповів репортерці „Ню Йорк Ворлд-Телеграму", як він оженився.

Справа, очевидно, обертається коло любови. Він залюбився в своїй теперішній жінці, а як це сталося, це він розповів зовсім щиро й відкрито.

В Америці це зовсім не рідкість. Ні те, що чоловік залюбиться в дівчині, ні те, що він потім старається за неї, ні що з нею з любови побирається. Як власне це все сталося, займає навіть у рисівника, котрий прецінь не працює словами, цілі два стовпці друку.

Подібні признання серед українців звичайно збувається кількома словами, реченнями. Навіть українським письменникам, себто людям, котрих діло давати вислів своїм досвідам словами, як оповідають про свою женячку, правильно вистарчає пару речень.

ПОДРУЖЖЯ ЗО СМІТНИКА

Свій рапорт про подружжя американського рисівника Гарія Вики репортерка згаданої газети затитулувала: Смітникова штука звела їх до подружжя.

Показується, що Гарі Вики, вернувши зо світової війни, пробував удержатися з малярства. Власне 22 роки тому, перед самим Різдвом, не могучи нічого продати на прожиток, Вики знеохотився до штуки так, що зібрав свої рисунки й викинув їх у скриню на сміття. За якийсь час потім до його мешкання хтось задзвонив. Коли відкрив двері, він побачив дівчину. Вона держала в руках його рисунки й просила, чи не могла би собі їх узяти. Вона побачила їх у бляшаній скрині на попіл, пізнала, що вони задобрі, щоб їх викидати, й вибрала їх звідти й хоче їх заховати.

Він оповідає, що як він її побачив з його рисунками на руках, йому щось сталося: на нього зайшла велика переміна.

Як називається ця переміна, догадатися не важко. І з тої переміни нарешті послідувала їх женячка.

СЕКРЕТ УСПІХУ.

Одначе це все можна догадатися, але дечого не можна догадатися. Бо ця переміна сталася ще 22 роки тому, а тут вони ще й нині зо собою подружені. І подружені, і цього не жалують.

У людей, що не привичні мати сильні почування, що на почування не звертають ближчої уваги, 22 літ подружжя ніщо надзвичайне. В артистів звісно справа часто мається інакше. Адже голивудські артисти малощо не що місяця мають іншого подруга. Лише одно їх здержує: страх перед завистю інших людей.

Гарі Вики розкрив репортерці секрет, хоча властиво це віковічний секрет, котрий знає й баба й ціла громада. Він дає до зрозуміння, що жінка його піддержувала в його стремліннях.

Його слова перервала його жінка, що видно хотіла пояснити, чому він їй подобався: „Ти виглядав мені так страшно чесний". Потім звертаючися до газетярки, додала: „Він давав мені величезне почуття довіря. Я відразу могла з ним говорити, гейби ми давно знались."

Вони виразно признали, що вони не погоджуються в багатьох справах, про штуку, політику, життя. Одначе це все видимо не грає великої ролі, в порівнанні з тим, що їх до себе зближає й разом держить.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ГОЛОВНОЇ УПРАВИ САМОСТІЙНОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА АМЕРИКИ.

На квартальних зборах Головної Управи Самостійного Золотого Хреста, на яких були присутні урядниці Головної Управи та членкі радні з поблизьких відділів Золотого Хреста, рішено, щоби відбути з кінцем року зїзд нашої організації.

З причини воєнних подій, як бачимо, по громадах є припинена ця жива народня праця, яка була ведена в попередніх роках. Усякі підприємства, не приносять такого успіху, як це було колись. А вже й не згадувати про всякі збіркові акції, які в минулих роках були надзвичайно успішними, а тепер зовсім підупали.

Та змінені часи вносять в наше життя нові гадки та ідеї. На місце одної праці приходить друга, на місце одних організаційних завдань зявляються зовсім інші. Бо хоч ми не виконуємо такої самої народньої роботи, яку ми вели до цеї війни, то замітним є, що багато наших товариств стараються працювати в таких організаціях, які мають на цілі оборону краю. Зокрема багато наших товариств, а таксамо поодиноких громадян, працюють при Американськім Червонім Хресті, і для Американського Червоного Хреста.

І саме головно при такій праці наше жіноцтво проявляє живу активність. Воно є тепер заангажоване своєю працею в ріжних ділянках, які є корисні для оборони Америки. Та щоб того роду працю ще більше поширити та змінити, а таксамо щоб начеркнути пляни нової праці набудуче, потрібними є зїзди, на яких присутні могли би обмінятись думками та спільно застановитись, як краще перевести в життя намічені цілі.

Власне організація Самостійного Золотого Хреста скликає свій черговий зїзд, який відбудеться в днях 6 і 7. грудня ц. р. під числом 30 Іст 7. вул. в Ню Йорку, Н. Й. На цей зїзд всі відділи Самостійного Золотого Хреста повинні вислати своїх делегаток. Ці делегатки, що прийдуть заступати свої відділи, повинні в своїх звітах головно піднести наскільки вони своєю працею причинились для акції оборони краю, а головно, яку працю вони виконали для Американського Червоного Хреста.

На зїзді будуть виголошені такі реферати: 1) Дотеперішня праця Золотого Хреста, його реорганізація, та праця набудуче. 2) Українська жінка в суспільному житті. 3) Праця і участь молоді в громадськім життю (в англійській мові).

На зїзді застановимось також і над справами жіночого журналу. Щодо цього, як і щодо інших справ, будуть переведені відповідні ухвали та резолюції.

Програма зїзду:

Першого дня наред буде така програма: Отворення зїзду головою організації, вибір президії зїзду, та вибір комісій: реґістраційної, провірочної, статутової, й резолюційної. Праця комісій. Другий день: Звіти і привіти відділів, звіти урядниць Головної Управи, дискусія над ними, реферати, дискусія, звіти поодиноких комісій, читання та приняття резолюцій. Пляни праці на будучий рік, вибір нового уряду, закінчення зїзду.

По закінченні зїзду, відбудеться для делегаток і гостей спільна вечера.

За Головну Управу Самостійного Золотого Хреста:

Стефанія Галичин, голова;
Ольга Пельц, секретарка;
Станислава Гурин, касієрка.

DEFENSE BONDS QUIZ

Q. I am a machinist in an airplane factory. When the war is over I may be laid off. How can I prepare for that time?

A. Make systematic and regular purchases of Defense Savings Bonds. They will give you a substantial reserve which you can fall back on in the period of readjustment after the emergency.

Q. To what very large group of Americans does the Government look particularly for extensive buying of Defense Bonds and Stamps?

A. People in the middle and lower income brackets, where many of the most rapid increases in national earnings have taken place. This immense part of our population can be especially effective in reducing national purchasing power by buying Bonds and Stamps, thus aiding the country's defense program, while helping to keep down the cost of living.

NOTE.—To buy Defense Bonds and Stamps, go to the nearest post office, bank, or savings and loan association; or write to the Treasurer of the United States, Washington, D. C. Also Stamps now are on sale at retail stores.

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БИЗНЕСМЕНІВ.

БРИТІЙЦІ НА МАЛЯЙСЬКІМ ПІВОСТРОВІ.—Австралійські вояки, що недавно прибули на скріплення залоги на Маляйському півострові, працюють при будові фортифікацій.

Як Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Бофало, Н. Й. — Українсько-Американський Горожанський Клюб замовив один примірник „Історії України" М. Грушевського і призначив для Локвуд Меморіел Лайбрері в Юніверзіти оф Бофало.

Рачестер, Н. Й. — Товариство „Вільні Козаки", від. 102 У. Н. Союзу, ухвалило закупити два примірники „Історії України" М. Грушевського і дві книжки Ю. Вернадського „Богдан - гетьман України" і призначити їх для публичних бібліотек міста Рачестер.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

МИЛВИЛ, Н. ДЖ.

Прийдім на Свято Американського Прапора.

В українській кольонії в Милвил, Ню Джерзі, є три відділи У. Н. Союзу, але одним з піонірів є відділ 347, при котрому гуртуються перші основателі цеї кольонії.

Колиб так переглянути рекорди цього відділу, то там знайшлиб ми багато таких фактів, котрими не кожний відділ може похвалитись.

Тому, що цей відділ був оснований ще в 1912 році, то мусів, як й інші відділи переносити ріжні кризи, інфлюенцу, депресію і т. п. Та проте це не зменшило його активности і жертвенности на народні цілі в старому краю як і в Америці. Усе те повинен колись уряд відділу зібрати не так для себе, як для тих, котрі про У. Н. Союз висловлюються байдужо. Згадаю, що підчас депресії мав відділ ще настільки готівки, що міг позичати своїм членам якийсь гріш, котрого вони конечно потребували; а деінде не могли його дістати. Переходячи рекорд, знайдемо теж імена тих завзятих кольоністів, котрі своєю мозольною і витривалою працею принесли добре імя української кольонії в Милвил, так, що нині і родовиті американці з ними числяться.

Ось тепер, у неділю, 7. грудня б. р. цей відділ устроює Свято Посвячення Американського Прапора.

На запрошення урядників відділу прийдуть з промовами такі визначні американські гості як сенатор і конгресмен. Будуть теж і міські урядники.

Уряд відділу зробив дуже влучну і на часі роботу, коли покликав до співучасти до так поважного торжества американських впливових людей, бо тим даємо доказ, що нарівні з ними шануємо символ нашої прибраної держави — прапор. Далі те все, що цей прапор означає. Це буде величава американська манифестація, влаштована тими, що є з української крови.

Та щоб усе випало величаво, мусить дописати теж і наша публика. І то не тільки з Милвил, але і з околиць, як з Бріджтон, Вайнленд, Кемден, а навіть з Філядельфії. На це треба нам добре памятати.

М. Стоколоса.

ЛИСТУВАННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ

Гр. П. Гаврищенко, Коговз, Ню Йорк. — Просимо подати, на що призначені гроші.

СТАВАЙТЕ В РЯДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО - АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

І. Т., Філядельфія, Па. — Витинок з філядельфійської газети про промову судді Р. Г. Джексона одержали. Дякуємо. Не тільки він, але є багато інших визначних людей, що заповідають упадок диктатур, як і те, що публична опінія повалить Сталіна, Гітлера і Мусолінія, як це каже суддя Джексон.

В. І. Ч., Торонто, Онт. — Усі того роду новинки треба брати так, як вони подавані. Це війна. А підчас війни дуже часто важко пізнати, чи те, що розголошують, є правда, чи пропаганда, оперта на видумках. Так і є з тою новинкою з Анкари. Тому американські поважні газети постійно пригадують, що тепер тяжко брати газеті відповідальність за правдивість новинок, звязаних з воєнними подіями. Про те ми теж уже нераз писали, особливо, коли це відноситься до новинок, звязаних з Україною, які подаємо за чужими джерелами.

М. А. К., Горнел, Н. Й. — Гратулюємо Вам за те, що так дбаєте, щоби американці дістали „Історію України" і її прочитали, та що осягнули щодо цього такі добрі вислідки.

Балтимор, Мд. — Витинки з місцевої преси про Між-Американський Жидівський Конгрес одержали від кількох громадян. Будуть використані. Дякуємо.

СПУСТИЛИ НА ВОДУ.—З корабельних доків підприємства Бетлегем Стіл на Стетен Айлєнді, в нюйорському порті, спущено оноді на воду отцей воєнний корабель „Ференголд", що має 1,650 тон містоти. Це один з 12 кораблів того типу („дістроєрс"), що їх будується за новою програмою. Такий корабель коштує 6 міліонів долярів.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БУФАЛО, Н. Й. — Збори Тов. Укр. Сокіл, від. 304., відбудуться 7. грудня в 2. год. пополудні. На ті збори має явитися кожний член. Є важні справи до полагодження і буде вибір уряду на рік 1942. Член, що не буде на зборах, підлягає карі 50 ц., урядник $1. — А. Грубяк, предс.; С. Ваврів, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 241., відбуде свої збори в неділю, 7. грудня, в 1. годині пополудні, у церковній гали на Герис Евені. Проситься членів обовязково прийти на збори, бо буде вибір уряду і інші важні справи до полагодження. — Уряд. Тов.

Досить бораксу для заосмотрення Злучених Держав на протяг 100 літ відкрито в зложжях у південній Каліфорнії.

Л. А. Стейнгардт, американський амбасадор у Москві, вернувся до Америки.

КАНТИЧКА КОЛЯДИ — і — ЩЕДРІВКИ

на

РІЗДВО ХРИСТОВЕ І БОГОЯВЛЕННЯ

з додатком пісень Страстних, Воскресних і інших пісень церковних.

ЦІНА 35 ЦЕНТІВ.

Замовлення і гроші слати до:

"SVOBODA,"
81-83 Grand St., (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

ДЛЯ ПІЗНАННЯ УКРАЇНИ
в часах великих суспільних і національних переворотів
НЕМА КРАЩОЇ КНИЖКИ, ЯК ІСТОРІЯ ХМЕЛЬНИЧЧИНИ.
Про ту важну епоху самостійної української козацької республики
пише
відомий **ЮРІЙ ВЕРНАДСЬКИЙ,**
професор історії в Єилському університеті, в англійській книжці, що власне появилася друком з друкарні Єилської Університетської Преси, накладом Українського Народного Союзу, під наг.:

150 СТОРІН. ПОРТРЕТИ й ІЛЮСТРАЦІЇ. ЦІНА $2.50

ДЛЯ ЗАМОВЛЕННЯ, проситься витяти цей купон на кропкованій лінійці й вислати виповнений до книгарні „Свободи":

"SVOBODA," P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Посилаю оськут ______ долярів моні-ордером (чеком) і прошу вислати мені ______ примірників книжки: **BOHDAN, Hetman of Ukraine.**

Імя ______________

Адреса ______________

Місто ______________ Стейт ______

Жіноча Сторінка

Діти і Передсвяточний Час

Щораз менше сонця на небі — щораз більше його у дитячих очах. Бо ось місто починає вже готовитися на передсвяточний торг, а дитячі головки запрятувати мріями про різдвяні дарунки, ялинку, святочну гостину. З вікон склепів визирає бородатий Миколай та як минулих літ, всміхається добросердно до прохожих. Не журиться страйками, не страхається війни — двигає повний добра мішок, на радість малих та великих.

Від цьої хвилі мами скорше дають собі з дітьми раду, бо не багато мабуть найдеться таких завзятих пустунів, що важилисяб обтяжити своє сумління надто великою провиною тоді, як у небесних варстатах вже готовляться дарунки для чемних та добрих. Де лиш гурт дітей — там і говориться лиш про це, чого хотілосяб від румяного старика, що незадовго пічне нишпорити по дахах та коминах шукаючи місця, де залишитиб дарунки. Підсміхаються згірдливо старші діти, що відкрили вже тайну миколаївської легенди і знають її залежність від татової кишені. Але й для них різдвяний час — це радощі, дарунки, забава.

„Пощо колотити дітям найщасливіший вік, коли й так будуть мати досить своєї журби, як підростуть" — кажуть часто родичі заховуючи перед дітьми свої труднощі та нещастя. „Прийде і для них час змагатися з життям — журитися за себе і других". Видається родичам, що ось у такий спосіб дадуть найкращий вияв почування для своїх дітей та врятують для них кільках безжурних літ життя. Та чи направду безжурних? Чи може бути у життю людини бодай короткий час забезпечений перед усяким терпінням, що дозволив би їй черпати з життя лиш це, що радісне?

Наша природа не знає такого стану. Вже першим крокам дитини товаришить біль, бо кожне піткнення непривчених до ходу ніжок набиває синяки та заставляє дитину терпіти. Хоч наука бореться завзято з недугами — то всеж є вона в силі зменчити лиш їх причини та злагодити терпіння. І не зважаючи на найкраще піклування, вже від найвчасніщих літ діти мусять знакомитися з болем, знеможеністю та іншими прикрими станами, що товаришать недугам.

Але не тільки з фізичними терпіннями виростає дитина. Ці, що виховують дітей, знають, як вже в перших роках життя проявляє дитина почування, що даються легко зранити. Тужлива пісонька, зворушлива казка, гостріша поведінка, що до неї не звикла вражлива дитина розжалоблять її до сліз, і дитина через хвилю заховується так як доросла людина під тягарем духового терпіння. Вправді такий стан треває у дитини коротко та безслідно зникає, але наука числиться з його існуванням вже у вчасних дитячих літах і вважає його зачатком вдачі та духового обличчя зрілої людини.

Що більше: виховники погоджуються, що малі терпіння та журби мають свою виховуючу силу. Звикаючи до них дитина гартується, мужніє і вчиться, чого сподіватися їй від життя. Тому для родичів повинно бути важним не це, щоб „ховати" дитину якнайдовше у безжурности, але щоб життеві прикрости зужити як засіб формування характеру дитини. Коли дитина впаде та розібє коліно, чи прибіжить з плачем до хати „набравши" від сильнішого товариша — не переборщуймо в нашій дбайливости, роблячи з цего велику подію, вишукуючи виновника і т. ц. Хоч крихта співчуття все потрібна дитині і вона затіснює духовий звязок між нею та родичами — то пересадність розніжнює її та робить себелюбною.

Тому, що дитина так вчасно в життю знакомиться з болем та терпінням, треба, щоб у той сам час родичі починали звертати її увагу на нещастя і терпіння других. Побачимо, що це навіть більше для добра дитини самої, ніж користи цих, що терплять. Дуже часто і ми не в силі дати другим нічого більше крім співчуття, що може й не дійде до відома цих, що його потребують. От, чуємо про якесь нещастя і на хвилю зітхнемо та пожалуємо цих, що їх навістило. Але на цю хвилю забуваємо про наші особисті турботи, й пізніше вони видаються нам багато меншими, коли бачимо, що ми одинокі впали їх жертвою.

Зближається до нас радісний святочний час. Не багато сьогодня на світі дітей, які мають це все, що американські діти. Здорова їда, теплий одяг, огріта хата, простора школа і незаколочений страхіттями війни сон. До цего прийдуть ще окремі радощі миколаївських несподіванок, що їх не маємо причини відмовити дітям тоді, як дозваляє на них наша грошева спроможність. Але зробимо їм велику моральну прислугу, коли у цьому часі заставимо їх пожалувати дітей, що примирають голодом, костеніють з зимна та тратять під кулями своїх найближчих.

Якщо потрудимося трохи, щоб змалювати дітям нещастя, від яких терпить сьогоднішний світ, а найбільше дітвора крівавої военної полоси — вони краще оцінять щасливі обставини, що доводиться їм у них жити та виростатимуть зі серцем, вражливим на терпіння інших. Звикатимуть відчувати велике, вселюдське лихо, а зносити дрібні особисті турботи. І це стане для них жерелом моральної відпорности та сили на ціле життя.

Передсвяточний час надається дуже добре для цього роду виховної праці. В надії на дарунки кожна дитина старається бути ліпшою і тому буде охотніше повинуватись усьому, що пливе з уст родичів.

Клявдія Олесницька.

Не Сміймтеся з Дітей

До найбільших і найчастіших помилок, які поповнюють старші супроти малих дітей, є це, що вони сміються з дитячих помислів. Старші роблять це з доброго, щирого серця. Проте вони тим завдають велику кривду дитині. Буває, що старші візьмуть кількалітню дитину в свій гурт і заставляють її „описуватись" її мудрощами. Дитина скаже щось дотепного, а старші з захоплення вибухають реготом. Цим реготом вони хочуть висловити подив для дитини. Та дитина не любить цього, бо вона зовсім слушно відчуває, що з її поважної роботи люди роблять собі забавку і розривку.

„Ану заспівай нам щось Іванчику, чи Ганусю", лебедять старі шарпаючи з великої „любови" дитину на право і ліво. „Ану заспівай нам". Дитина зачне співати, а старші з запертим віддихом і з опроміненими обличчями чекають кінця. Як лиш дитина закінчить, всі в сміх: „Ах, як гарно, як ладно, ану співай ще". Та другий раз дитина вже нерадо співає. Коли це повториться кілька разів, дивіть, а дитина, яка ще недавно справді так мило співала, вже більше співати не хоче. Вона насупиться і на прохання старших вперто мовчить. В таких випадках старші, (звичайно мама, бабуся чи тітка), зачнуть дитину картати: „Ось, ти нечемна. Чому не співаєш? Я не дам тобі цукорка, не дам суконки". Та це не помагає, дитина мовчить з іще більшим завзяттям.

Чому вона мовчить? Чи справді вона нечемна, вперта? — Ні. Вона обиджена. Ви сміялись з її співу, чи інших помислів, які вона трактувала найбільш серіозно. Ви справді тим сміхом хотіли вказати їй подив. Але вона не потребує вашого подиву. Вона відчуває свою маленькість і своє незнання. В неї є велике бажання всего учитись. Вона пробує цього і того. А ви, замість поважно дискутувати її проблеми, регочетесь з неї. Вона чула спів в радіо, або від вас самих. Але з радієвого співу, чи хоч би з вашого, ніхто не реготався. А з її співу ви регочетесь. Тому вона не буде більше співати, не буде служити вам за предмет розривки. Відтепер на ваше прохання співати, вона буде завзято мовчати.

Альберт Е. Вигвам в „Бетер Говмс енд Гарден" магазині, в Демойн, Айова, згадує про свою розмову з „матірю Комптонів", якої четверо синів і одна дочка визначились на полі літератури, науки, техніки, права. Ця мама говорила, що її син Артур Комптон, що опісля здобув за наукові осяги нагороду Нобля, в 12 році життя написав „наукову розвідку" про слоневі ратиці. В тій розвідці він не погоджувався з вченими відносно причини, чому деякі слони мають три ратиці, а інші пять. Мама каже, що вона ледви опанувала себе від сміху, як той її син прийшов до неї і показав їй ту розвідку. Вона не засміялась, ні навіть поблажливо не гладила сина по голові дораджуючи йому водночас покинути цю тему. Тільки сіла разом з ним до стола і почала зовсім поважно дискутувати порушену ним тему. Тепер той сам її син у звязку з тим випадком заявив: „Мамо, якби ти була сміхом збула мене в той день, ти моглаб раз на все вбити в мені зацікавлення до наукових дослідів".

Багато мамів, батьків, бабунь і тіток, любить подивляти маленьких дітей і свій подив висказувати реготом. Багато з них купує дітям одіння, причепурює їх на те, щоб хвалитись ними перед іншими. Одні і другі випадки мають егоїстичний підклад. Старші хочуть забавитись на кошт дитини, або нею заімпонувати комусь іншому. Дитина це відчуває, що старші не мають на увазі її добра, її інтелектуального і фізичного розвою, тільки самохвальбу, описування нею.

Правда, кожна найрозумніша мама хотілаб повеличатись своєю дитиною. Матірне серце аж вискакує з грудей, коли бачить, що її дитина викликала подив в інших. Це природне і благородне явище. В засаді проти того явища теж виступати не можна. Але те благородне матірне чуття мусить знати міру. Добро дитини, її розвій і будуче щастя мусить стояти вище від хвилевих похвал і захоплювань. Гарна цвітка почуватиметься краще в городци, на тій земли, в яку вона пустила коріння, ніж на королівськім столі. Дитина буде почуватись далеко краще тоді, коли ми уважно і поважно відноситисьмемо до її проблем, ніж коли ми будемо з них з захопленням сміятись. Бо ці проблеми лише в наших очах виглядають смішними. В очах дитини вони виглядають дуже поважно. Коли з поважним підходом ми попросимо дитину нам задемонструвати її здібність вона це нам радо зробить.

У місті Ню Йорк родиться немовля приблизно кожних 4 хвилини.

Жінки в деяких околицях Тибету носять своє волосся сплетене в 108 косах в честь 108 томів тибетанського кляcика, Кандуура.

КОРОЛЕВА КАВИ.—Південно-американська република Кольомбія вислала до Злучених Держав для розголосу своєї кави панну Люсію Саенс Давілю, що недавно була обрана „королевою кави".

JERSEY CITY, N. J.
FIRST WARD REGULAR DEMOCR. ORGANIZATION
— to give —
ANNUAL ENTERTAINMENT

At a meeting of the First Ward Regular Democratic Organization held on November 24, at the Club Headquarters, plans were made for the Annual Entertainment and Dance which the Organization will sponsor on **Tuesday evening, December 9,** at St. Peter's Hall, York and Van Vorst Streets.

City Commissioner William J. McGovern, leader of the Ward, is General Chairman of the committee in charge of arrangements. He is being assisted by a large committee.

An elaborate program of entertainment has been outlined. It will feature well-known radio, screen and stage artists. A popular dance orchestra has been engaged to play for dancing which will follow the entertainment.

Each year a similar affair is held by the Ward Organization to raise funds to purchase Christmas baskets for the needy of the Ward.

The committee assisting Comissioner McGovern include: Philip R. McGovern, Joseph Bartzak, Charles Specht, James Fay, William Welsh, Ralph Basile, Elmer Schemm, Stanley Kielbas, Frank Waltz, John Chunka, William Stevens, Hugh J. Driscoll, Mrs. Ellen Donelan, Mrs. Helen Domanski, Mrs. Anna Silvers, Mrs. Jean Ondrof, Mrs. Helen Choisez, Miss Johanna Malone, Mrs. Carolyn Reid, Mrs. Sophie Mazalewski, Mrs. Bridget Cullen, Mrs. Alexandria Skoczypiec.

ДОСТУПНІ В КОЖНІЙ ГОДИНІ

Нема потреби зважати на годину, бо наші услуги є доступні негайно в кожній порі дня чи ночи, бо ніхто не може передбачити, коли йому випаде якась пекуча потреба.

Памятайте також, що наші услуги є доступні для кожного в такій мірі, як і доступність щодо часу.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City — 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5989 — Phone: Bayonne 3-0540

Буенос Айрес, столиця Арґентини, має близько 2 рази стільки вродин, що випадків смерти.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

ГРОСЕРНЯ-ДЕЛІКАТЕСЕН з найновішим уладженням для торговлі содою, мороженим, цукорками, на продаж з домом або без дому. 278-80
329 WEST KINNEY STREET, NEWARK, NEW JERSEY.

НАЙДУТЬ ПОСАДУ

УКРАЇНСЬКА католицька парохія св. Апп. Петра і Павла в Клівленд, Огайо, пошукує доброго **ДЯКОВЧИТЕЛЯ,** який крім дяківства знав би знаменито провадити хором та уладжувати ріжні представлення. Платня після умови. Слабі дяко-вчителі нехай не подаються. Зголошувати належиться на адресу: 278-80
Rev. D. GRESKO,
2280 W. 7th St., Cleveland, O.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

ФАРМА 110 акрів землі, зараз коло Гайвей, тільки три милі від фабричного міста Милвил. Широка своя ріка, свої риби. Дім 8 кімнат, курники на 5,000 курей і інші будинки. Електрика всюда. Та фарма надається і для двох спільників. Ціна $3,300. Пишіть або приїзджайте зараз, бо то є „барген". 276,-
B. MATOLICZ,
R. D. 1. Box 20. Bridgeton Pike
Millville, N. J.

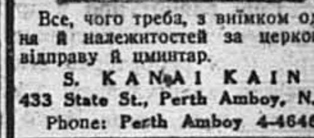
ВАСИЛЬ ПРИШЛЯК
ВИРІБНИК І ПРОДАВЕЦЬ МЕБЛІВ
"GRANT CIRCLE UPHOLSTERY CO., Inc."
2469 WEBSTER AVENUE
Near 188th St.
BRONX, N. Y.
Має на складі РІЖНІ МЕБЛІ доброї якости, по дешевій ціні.
Telephone: FOrdham 5-4666.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ Й ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з цею прегарною металевою труною, двома автами, караваном, бальсамуванням, вживанням Похоронного Дому і т. д. **$295.00**

Все, чого треба, з виїмком одіння й належитостей за церковну відправу й цвинтар.
S. KANAI KAIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347
Branch office (Філія):
969 SOUTH BROAD STREET,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150.
Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7561.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

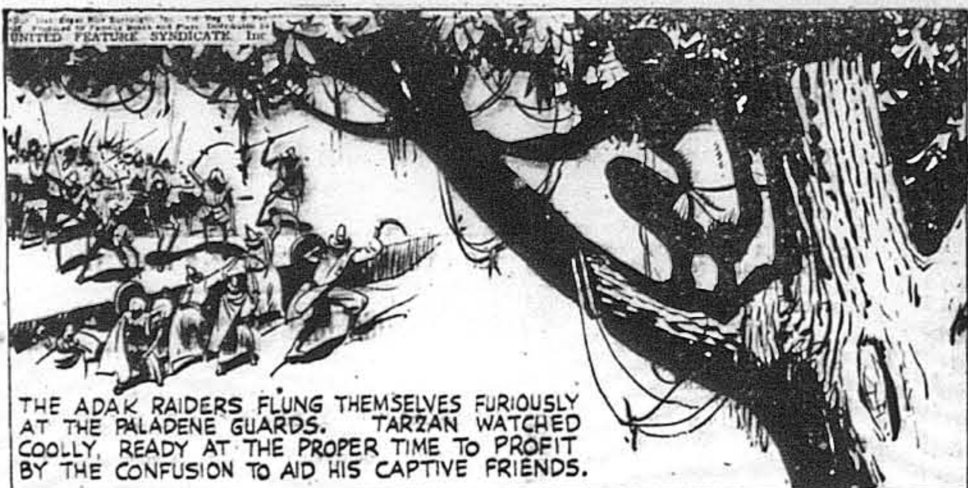

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: Melrose 5-6577

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ТАРЗАН, ч. 454. Втрачена нагода.

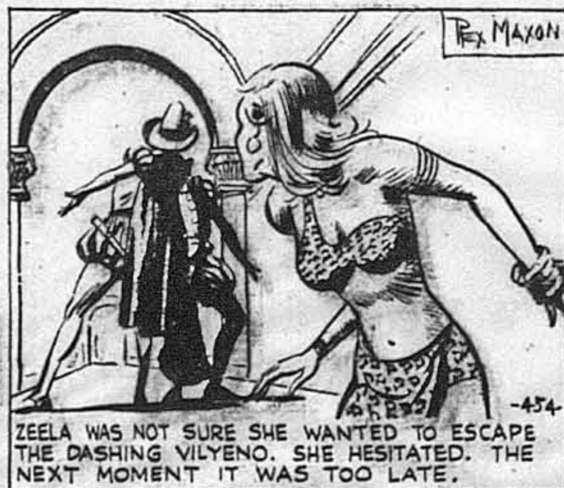

Побачивши, що їх розкрили, адакські наїзники з цілою силою кинулись на палядинську сторожу і звели з нею боротьбу.

Тарзан придивлявся спокійно і чекав, коли та взаїмна боротьба дасть йому добру нагоду для виконання його власних плянів.

Зеля в той час приглядалась з найбільшим зацікавленням до поєдинку Ґуйона з Вилйеном: Малий Том завважив: „Користаймо з нагоди і втікаймо".

Але Зеля в тій хвилині сама не була певна, чи вона хоче втікати від відважнго Вилйена? Вона вагалась, аж доки не було запізно.